

Víte, jaké svátky vyplňovaly zimní čas? Jak je naši předkové prožívali a jaké tradice dodržovali?

Pojďte s námi zjistit, jaké byly zvyky, když měl svátek...

SV. MATĚJ

Kdy má svátek sv. Matěj?

Kdo byl sv. Matěj?

Komu je sv. Matěj patronem?

Svátek sv. Matěje se v současném liturgickém kalendáři slaví 14. května, ale lidové tradice jsou spjaty s původním datem svátku 24. února.

Svatý Matěj je patronem stavebních řemeslníků, řezníků, cukrářů, kovářů, krejčích a mládeže. Vyzván je proti manželské neplodnosti, při černém kašli a neštovicích i jako ochránce správných rozhodnutí.

Podle legendy se svatý Matěj narodil v Betlémě a pocházel z bohaté rodiny. Hluboce toužil po příchodu Spasitele. Připojil se tedy k Ježíšovým učedníkům a provázel ho od křtu v řece Jordán, přes ukřižování až k jeho zmrtvýchvstání. Po Ježíšově nanebevstoupení bylo potřeba zvolit nového apoštola, který by nahradil Jidáše, který Krista zradil a opustil. Do užšího výběru postoupili dva – Josef zvaný Barsabáš a Matěj. Rozhodnout se mělo losem a štěstí se usmálo na Matěje. Jako apoštol se Matěj vypravil do Afriky, aby zde hlásal evangelium. Prošel přes Palestinu, Malou Asii až do Nubie a Etiopie, kde byl kolem roku 63 kamenován a popraven sekerou, která je i jeho atributem.

Spočítej, kolik let se již Matějská pouť koná.

Sv. Matějovi je zasvěcen kostel v Praze-Dejvicích. Už od roku 1595 je s ním spojená první jarní pouť v Evropě.

Jaké zvyky se
dodržovaly?

Tradice spojená se svátkem sv. Matěje byla zaznamenána především na Vyškovsku. Brzy zrána vyráželi mladší chlapci a děvčata bosi a v nočních košíkách do svých zahrad a sadů, kde vylezli na strom a krátkou říkankou prosili sv. Matěje, aby ochránil stromy před mrazem a dopřál jim úrodu jejich oblíbeného ovoce. Za tento „otužilý“ čin je pod stromem čekala odměna od sv. Matěje, kterou tam maminky nepozorovaně položily.

Rozumíš hanáckým
názvům ovoce
v říkance? Přiřaď
obrázek a pojmenování.

O te svatý Matějo,
máme k tobě nádejo,
abes nám dal órodo
hrošek, jablek, kadlátek, dorancií,
vořechu, pavloviček, slev,
plné plevník plev.

① jabka

② hroške

③ kadlátko

④ dorancie

⑥ pavlovičke

⑤ vořechy

⑦ sleve

a)

b)

c)

d)

Správná odpověď: 1 b), 2 d), 3 a), 4 c), 5 a), 6 d), 7 c) jde o názvy slivoní

Co sledovali
na sv. Matěje
hospodáři?

V lidové tradici byl svatý Matěj spojen s příchodem předjaří. Hospodáři sledovali počasí a podle pranostik odhadovali, jak dlouho ještě potrvají mrazy a jaká bude toho roku úroda.

Viš, kdo má prý
na svatého Matěje
svatbu?

Doplň slova
do matějských
pranostik.

Nápověda: slunce, srde, ledy, skřivany

„Svatý Matěj láme,
nemá-li jich, nadělá je.“

„Na svatého Matěje, lidské
okřeje, pozře závěje,
nad polem si zapěje.“

V I

